

PITANJA I ODGOVORI

Radno aktivna populacija u središtu je pozornosti cjelokupnog društva. Porast broja zaposlenih u RH kod svih nas donosi pozitivne asocijacije. To je pokretačka snaga društva koja donosi opće dobro. Rast proizvodnje, izvoza i stvaranje novih vrijednosti povećavaju kupovnu moć građana, smanjuju siromaštvo i broj nezaposlenih, stvaraju se povoljniji uvjeti za povećanje kvalitete zdravstvene skrbi i još niz drugih pozitivnih promjena. Paralelno s tim treba se povećavati ukupna i zdravstvena skrb za ovu populaciju i još kvalitetnija specifična zdravstvena zaštita radnika. Naši specijalisti medicine rada ugovoreni za provođenje specifične zdravstvene zaštite radnika vrlo su angažirani i predani svojem poslu, ali ih je nažalost nedovoljan broj i nepovoljna dobna struktura. Zato je Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zajedno s drugim institucijama iznimno zainteresiran da se potaknu mladi liječnici kako bi prepoznali specijalizaciju medicine rada kao poželjnu specijalizaciju. Uz sve poslove koje sada obavljaju specijalisti medicine rada, postoji potreba za provođenjem edukativnih i dodatnih preventivnih programa, iako je s obzirom na opterećenost velikog broja timova, nekima teško pronaći prostor za obavljanje novih postupaka.

Važno je pravovremeno prepoznati i otkloniti štetnosti u radnoj okolini koje utječu na zdravlje radnika. Iznimno je važno pratiti i na vrijeme

prepoznati zdravstvene probleme radnika, kako ukupne tako i one zdravstvene probleme koji su u možebitnoj vezi sa štetnostima u radnom okruženju.

Zdravo radno mjesto je imperativ za očuvanje zdravlja radnika.

U vremenu koje dolazi neupitno je da će pristići mladi doktori specijalisti medicine rada. Neupitno je također i da će se iznaći prostor, vrijeme i novi postupci koji će pridonijeti daljnjem unapređenju zdravstvene skrbi za radno aktivno stanovništvo.

1. Izaslani radnik tvrtke ozlijedio se na radu u Austriji. Budući da se ozljeda dogodila u inozemstvu, postoji li obveza hrvatskog poslodavca prijaviti ozljedu na radu u navedenom slučaju?

Na izaslanu zaposlenu osobu, koju poslodavac šalje u drugu državu članicu Europske unije zbog obavljanja posla za tog poslodavca, primjenjuje se zakonodavstvo države iz koje je izaslana - matične države, u skladu s europskim propisima o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Primjenom članka 34. Uredbe broj 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava soci-

jalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba), ako se ozljeda na radu dogodi u drugoj državi članici, a koja nije nadležna država članica, utvrđivanje ozljede na radu obavlja se u skladu sa zakonodavstvom nadležne države članice čija je osoba osiguranik.

To znači da se u postupku utvrđivanja ozljede na radu izaslanog radnika - osiguranika Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, koja ozljeda je nastala u drugoj državi članici, primjenjuje važeći Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju te važeće odredbe Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Poslodavac je, stoga, u skladu sa člankom 128., stavkom 2. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, obvezan prijaviti ozljedu na radu izaslanog radnika Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje.

U skladu sa čl. 35., st. 2., podst. 3. Provedbene uredbe, ako je ozljeda na radu utvrđena i priznata, davanja u naravi, odnosno zdravstvena zaštita koja je, vezano uz tu ozljedu, pružena osobi u državi gdje je ozlijeđena, smatraju se davanjima za ozljedu na radu od datuma kada je nastala ozljeda.

Nakon dovršenog postupka kojim je utvrđena i priznata ozljeda na radu Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, stoga, bez odgode izvješćuje inozemnog nositelja osiguranja države u kojoj je pružena zdravstvena zaštita.

U navedenom slučaju osigurana osoba u državi gdje se ozlijedila ostvaruje pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu s propisima te države, propisanu za takve slučajeve, na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, kao i pravo na naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad radi ozljede na radu u skladu s hrvatskim propisima.

Na temelju članka 35., stavka 1., te stavka 2., podstavka 2. Provedbene uredbe, ako nadležna ustanova (Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje) ospori odnosno ne prizna prava za slučaj ozljede na radu ili profesionalne bolesti, o tome,

također, bez odgode izvješćuje ustanovu koja je pružila davanje u naravi odnosno zdravstvenu zaštitu osiguraniku koja će se potom smatrati davanjima iz osiguranja za slučaj bolesti, odnosno davanja u naravi nastaviti će se pružati kao davanja za „običnu“ bolest/ozljedu.

2. Profesor stručnog predmeta u srednjoj školi ozlijedio se tijekom radnog vremena, za vrijeme obilježavanja dana škole, koji započinje tradicionalnom nogometnom utakmicom profesora i učenika. Zbog nezgodnog pada u školskoj dvorani profesor je zadobio tešku ozljedu noge. Može li se navedena ozljeda smatrati ozljedom na radu?

Odredbom članka 67., točke 2. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju propisano je da se ozljedom na radu u smislu navedenog Zakona ne smatra ozljeda do koje je došlo zbog aktivnosti koje nisu u vezi s obavljanjem radnih aktivnosti.

Budući da je ozljeda u predmetnom slučaju nastala zbog pada u školskoj dvorani, za vrijeme održavanja nogometne utakmice, koja aktivnost ne ulazi u opis poslova nastavnika stručnih predmeta na osnovi kojih je osiguranik, na temelju članka 7., stavka 4. navedenog Zakona, osiguran u obveznom zdravstvenom osiguranju, nisu ispunjeni uvjeti za priznavanje takve ozljede ozljedom na radu, u smislu citiranog članka 67., točke 2. Zakona.

3. Izrađena je nova procjena rizika na temelju koje su, zbog promjena u opsegu poslova, pojedini radnici promijenili uvjete rada. Može li poslodavac refundirati od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje trošak pregleda radnika zbog promijenjenih uvjeta rada?

U navedenom slučaju radi se o prethodnim pregledima radnika zbog promijenjenih uvjeta rada koji su definirani člankom 6., stavkom 3. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite (N.N., br. 47/14., 157/14., 139/15. i 28/15.).

U slučaju prethodnog pregleda radnika koji mijenja uvjete rada na temelju nove procjene rizika, troškovi pregleda mogu se refundirati po-

slodavcu, ako je za radnika, uz zahtjev za povratom sredstava na ime troškova prethodnog pregleda i dostavljenu potrebnu dokumentaciju (obrazac RA-1, obrazac RA-2, preslika računa izabranog doktora specijaliste medicine rada, preslika dokaza o plaćenom računu) također dostavljen i novi ugovor o radu ili dodatak ugovora o radu iz kojeg je razvidno da je radnik od određenog dana, nakon obavljenog pregleda, počeo raditi na novim poslovima odnosno na poslovima s promijenjenim uvjetima rada.

4. Radni kolega teže se ozlijedio prilikom obavljanja građevinskih radova padom sa skele. Zapisnikom o inspekcijskom nadzoru utvrđeno je da nije osposobljen za rad na siguran način te da nije od poslodavca upućen na utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vezano uz rad na visini. Na koji način on može postupiti ako poslodavac odbija podnijeti prijavu o ozljedi na radu?

U opisanom slučaju prijavu o ozljedi na radu može podnijeti i izabrani doktor opće/obiteljske medicine u skladu sa člankom 128., stavkom 3. važećeg Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Također, postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu može pokrenuti i sam osiguranik podnošenjem zahtjeva te medicinske i druge relevantne dokumentaci-

je regionalnom uredu odnosno područnoj službi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, nadležnoj prema mjestu prebivališta, u skladu sa člankom 40., stavkom 2. važećeg Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti.

Na temelju članka 27., stavka 1. važećeg Zakona o zaštiti na radu, poslodavac je obvezan osposobiti radnika za rad na siguran način te ga je, u skladu sa čl. 36., st. 1. i 2. istog Zakona, prije rada na poslovima s posebnim uvjetima rada (u koje ubrajamo i rad na visini) dužan uputiti nadležnom doktoru specijalisti medicine rada na ocjenu zdravstvene sposobnosti za obavljanje tih poslova.

Utvrđen li je zapisnikom o inspekcijskom nadzoru propust poslodavca na način da isti nije postupio u skladu s navedenim zakonskim odredbama, to nije zapreka da se osiguraniku prizna ozljeda na radu ako je udovoljeno drugim uvjetima iz članka 66. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju.

U takvom slučaju Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje obvezan je, u smislu članka 139. istog Zakona, zahtijevati naknadu štete od poslodavca.

*Veronika Laušin, dr. med. spec.
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb*